

บทความวิจัย

ผลของการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการพยาบาลมารดาทารก และการผดุงครรภ์ 2

The Effects of Cooperative Learning on Learning Achievement in Maternity Nursing and Midwifery II

กรกาญจน์ ปานสุวรรณ (Kornkran Pansuwan)*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตและ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired t-test

ผลการวิจัยพบว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ นิสิตมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผลที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของนิสิตที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.27) แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2 ช่วยให้นิสิตมีการพัฒนาด้านผลการเรียนที่สูงขึ้นและมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

คำสำคัญ: การพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์, การเรียนรู้แบบร่วมมือ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Abstract

This one group pretest-posttest, quasi-experimental research examined the effects of cooperative learning plan on learning achievement and student's satisfaction in Maternity Nursing and Midwifery II course. The study samples were 40 nursing students from Bachelor of Science in Nursing Program. It was done during the first semester of the 2015 academic year at Faculty of Nursing, Naresuan University, Thailand. Three instruments were administered in this study ; 1) The Cooperative Learning Plan 2) The Learning Achievement Assessment, and 3) The Student Satisfaction on Cooperative Learning Questionnaire. Mean, percentage, standard deviation and Pair t-test were performed to obtain the result of the study.

The finding shows that after implementing the cooperative learning plan, students had significant higher postintervention learning achievement ($p < .001$). Students achieved higher posttest scores (mean 77.15) than pretest scores (67.70). Research hypotheses are supported by these results. Moreover, overall mean students satisfaction scores on cooperative learning in Maternity Nursing and Midwifery II was at high level ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.27). Finding suggest that cooperative learning in Maternity Nursing and Midwifery II course for fourth year nursing students is an effective learning style to bring high-level of learning achievement and help satisfy teaching and learning process.

Keywords: Maternity Nursing and Midwifery, Cooperative learning, Learning achievement

ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคนสิ่งสำคัญต้องมุ่งไปที่การศึกษาเพราะเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่จะมาถึง การจัดการศึกษาในแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศ จะสามารถสร้างสรรคความก้าวหน้าให้แก่สังคมไทยได้รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือพัฒนาขึ้น โดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือของจอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1974 อ้างใน ทิศนา แจมมณี, 2557) เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มุ่งเน้นการร่วมกันปฏิบัติงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และพัฒนาทักษะทางสังคม การนำวิธีการ

จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือไปใช้ ผู้สอนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด สาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเทคนิควิธีการดำเนินการเพื่อจะให้การนำไปใช้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือผู้สอนมีการจัดระเบียบขั้นตอนการทำงานและฝึกฝนให้ผู้เรียนดำเนินงานอย่างเป็นระบบระเบียบ ประกอบด้วยกระบวนการ ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนและกำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เพื่อช่วยให้มีการทำงานอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีการจัดสาระ/งาน ที่จะให้ผู้เรียนทำ และจัดหัวข้อที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ 2) ด้านการสอน ผู้สอนมีการอธิบายให้ผู้เรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน รายละเอียดการทำงานกลุ่ม

และเกณฑ์การประเมินผลงาน จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ สามารถเกิดพฤติกรรมตามที่คาดหวังได้ 3) ด้านการควบคุมกำกับและการช่วยเหลือกลุ่มผู้เรียนให้มีการสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการเรียนรู้แบบร่วมมือ และ 4) ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตลอดจนมีการวิเคราะห์การทำงานของกลุ่มและพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีโอกาสเรียนรู้ที่จะปรับปรุงส่วนที่บกพร่องของกลุ่ม (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทักษะทางสังคม การทำงานร่วมกัน การยอมรับเพื่อนร่วมงาน และลดการแข่งขันเป็นรายบุคคล ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือจากเพื่อนๆ และผู้สอน รวมทั้งได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ โดยเฉพาะทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการประสานสัมพันธ์ ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น รูปการการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สูงขึ้น เนื่องจากผู้เรียนจะเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการคิดมากขึ้นและเกิดการพัฒนาอย่างรอบด้าน (ทิสนา เขมมณี, 2557)

ที่ผ่านมาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2 ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการบรรยายจากเอกสาร และใช้ Power Point เป็นสื่อช่วยสอน ซึ่งส่งผลให้นิสิตนั่งฟังอาจารย์บรรยายโดยไม่ได้แสดงความคิดเห็นใดๆ และผลการเรียนของนิสิตส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (คณะพยาบาลศาสตร์ภาคีวิทยาพยาบาลศาสตร์, 2555) การเรียนรู้แบบร่วมมือจึงมีข้อดีหลายประการ ในการพัฒนาความคิดของผู้เรียนให้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่มีความหมายในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย มีการถ่ายโอนความรู้ที่เคยใช้ในสถานการณ์หนึ่ง ไปสู่อีกสถานการณ์หนึ่ง มีการบริหารเวลา ส่งเสริมทักษะทางสังคม ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะทางการสื่อสาร ทำให้

ผู้เรียนรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีสุขภาพจิตดีขึ้น (Sarah & Paul, 2013) ดังนั้นผู้ทำการวิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อให้นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นโดยการจัดการเรียนการสอนแบบให้นิสิตมุ่งพัฒนาตนเองให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในการเรียนโดยการให้ลงมือร่วมกันคิดแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม จะช่วยส่งผลให้นิสิตสนุกกับการเรียนรู้ได้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2

สมมติฐานการวิจัย

ค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) ประชากรเป็นนิสิตพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 89 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยเลือกแบบเจาะจงจากเลขที่นิสิต ลำดับที่ 1 ถึง 40 จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นแผนการสอนของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เน้นผู้สอนมีส่วนร่วมจำนวน 13 เรื่องตามรายละเอียด

รายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์รวม 45 ชั่วโมง ได้แก่ 1) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการคลอด กระบวนการคลอดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคลอด 2) การพยาบาลมารดาและทารกในระยะที่ 1 ของการคลอด 3) การพยาบาลมารดาและทารกในระยะที่ 2 ของการคลอด 4) การพยาบาลมารดาและทารกในระยะที่ 3 ของการคลอด 5) การพยาบาลมารดาและทารกในระยะที่ 4 ของการคลอดและระยะหลังคลอด 6) ทารกแรกเกิด การประเมินสภาพและการพยาบาลทารกแรกเกิด 7) การประเมินสภาวะทารกในครรภ์ที่มีความเสี่ยง 8) การพยาบาลมารดา ทารกที่มีภาวะแทรกซ้อนในระยะคลอด 9) การพยาบาลมารดา ทารกที่มีความผิดปกติของปัจจัยการคลอด 10) การพยาบาลมารดาและทารกที่ได้รับการทำสูติศาสตร์หัตถการ 11) การใช้ยาทางสูติกรรม 12) การพยาบาลมารดาและทารกที่มีภาวะแทรกซ้อนในระยะหลังคลอดและ 13) การพยาบาลทารกแรกเกิดที่มีภาวะขาดออกซิเจน และได้รับบาดเจ็บจากการคลอด โดยในแผนการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่องจะมีกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เรียน คือ 1) ร่วมกันคิด (Numbered heads together) 2) การคิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think-pair-share) 3) อภิปรายเป็นทีม (Team discussion) 4) แลกเปลี่ยนปัญหา (Trade-a-problem) และ 5) เครื่องช่วยความคิด (Team word - webbing)

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 225 ข้อ คะแนนเต็ม 225 คะแนน

3. แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด แบ่งออกเป็น การประเมินความพึงพอใจ มี 10 รายการ และข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยการ

หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองสอนกับนิสิตพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ชั้นปีที่ 4 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน นำผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและความเหมาะสมของภาษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขไปใช้ทดสอบกับนิสิตพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อเพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีระดับความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ข้อสอบที่ใช้ได้ทั้งหมด 225 ข้อ นำมาหาความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรลูเดอร์ริชาร์ดสัน (K-R20) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.75

3. แบบสอบถามความพึงพอใจนำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการได้รับการจัดกิจกรรมผ่านผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับประเด็นเนื้อหา ได้ค่าเฉลี่ย ทั้ง 10 ข้อ อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งใช้ได้ทั้ง 10 ข้อ และนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะในเรื่อง การใช้ภาษา และการเรียงลำดับข้อคำถาม

การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ IRB No.304/57 และผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิ โดยแจ้งวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการวิจัย และขออนุญาต

เก็บข้อมูลวิจัยของการเข้าร่วมโครงการวิจัยกับผู้ให้ข้อมูลที่ยินดีเป็นผู้ให้ข้อมูล และยินดีให้ความร่วมมือในการการวิจัย

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายขั้นตอนการวิจัย และเก็บข้อมูลก่อนการทดลองโดยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เน้นอาจารย์มีส่วนร่วมตามแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน มีการบอกถึงจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม และบทบาทของสมาชิกภายในกลุ่ม

2) ชี้นำแจ้งกระบวนการเรียนรู้ เป็นการตกลงร่วมกัน ระหว่างอาจารย์กับนิสิตในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ สาทิศขั้นตอนการทำงาน และการประเมินผลตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกิจกรรม

3) ชี้นำเสนอความรู้ใหม่ อาจารย์จะนำเสนอความรู้ใหม่ด้วยเทคนิควิธีการบรรยายและใช้ e-Learning ให้นิสิตเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม โดยทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

4) ชี้นำปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม นิสิตทุกคนเข้ากลุ่มย่อยตามตารางคณะสมาชิกในกลุ่มตามความสามารถ สมาชิกในกลุ่มจะตกลงเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่เพื่อช่วยกันทำกิจกรรม ในขั้นนี้อาจารย์เลือกเทคนิคกลุ่มในรูปแบบ Group Investingation ซึ่งเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้นิสิตช่วยกันสืบค้นข้อมูลมาใช้ในการเรียนรู้ร่วมกันและมีการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนิน ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5) ชี้นำเสนอผลงาน ตัวแทนของนิสิตแต่ละกลุ่มจะได้มาจากการจับสลากออกมานำเสนอผลงานของกลุ่ม

6) ชี้นำสรุปบทเรียนและประเมินผลงานกลุ่ม อาจารย์และนิสิตจะช่วยกันอภิปรายในประเด็นปัญหา แล้วร่วมกันสรุปผลและประเมินผล หาข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงของแต่ละกลุ่ม

3. ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมแจกแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองด้วยสถิติ Paired t-test

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างร่วมมือ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการให้ค่าเฉลี่ยคะแนนของรายการประเมินที่เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) มีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างร่วมมือ ในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2 ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างร่วมมือ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างร่วมมือของนิสิตมีค่าเท่ากับ 67.70 และค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างร่วมมือ มีค่าเท่ากับ 77.15 ซึ่งพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างร่วมมือ สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 รายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2 (n=40)

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	SD.	Paired- t-test	p-value
ก่อนการทดลอง	67.70	5.28	15.394	<.001***
หลังการทดลอง	77.15	5.02		

***p < .001

2. ความพึงพอใจของนิสิตที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่าภาพรวมนิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, SD. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ทำให้มีความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น ($\bar{X} = 4.00$, SD. = 0.00) รายละเอียดตามตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลความพึงพอใจของนิสิตที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2

ลำดับ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD.	ระดับความพึงพอใจ
1	ทำให้มีความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.00	0.00	มาก
2	การทำกิจกรรมกลุ่มมีอาจารย์ช่วยให้เข้าใจง่ายขึ้น	3.95	0.22	มาก
3	ทำให้มีความรู้มากขึ้น	3.90	0.16	มาก
4	ทำให้มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น	3.88	0.16	มาก
5	กิจกรรมมีความท้าทายให้คิดและไม่น่าเบื่อ	3.85	0.36	มาก
6	นิสิตมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกัน	3.82	0.38	มาก
7	มีการวางแผนร่วมกันภายในกลุ่มโดยมีครูเป็นที่ปรึกษาอย่างดี	3.70	0.46	มาก
8	การเรียนรู้ส่งเสริมความรับผิดชอบให้กับนิสิต	3.63	0.49	มาก
9	มีการร่วมปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูอย่างมีความสุข	3.43	0.33	มาก
10	เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	3.42	0.14	มาก
ความพึงพอใจภาพรวม		3.76	0.27	มาก

การอภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีค่าเท่ากับ 77.15 ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา เพ็ชรเจริญรัตน์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาจิตวิทยาการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล ชาญชูพงศ์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) ของนักศึกษาระดับ ปวช.ปีที่3 แผนกคอมพิวเตอร์ รายวิชาการสร้างเว็บเพจ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนการสอบวัดผล หลังจากร่วมกิจกรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ Sobhani และคนอื่นๆ (2012) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนแบบบรรยายอย่างมีแบบแผนกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในการสอนเรื่องความดันโลหิตสูง กับนักศึกษาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวินิจฉัยและการรักษาได้ดีกว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มย่อยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ร่วมกัน กิจกรรมที่ทำร่วมกันได้แก่ การฝึกการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การเตรียมการนำเสนอ เป็นการฝึกการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น มีการบริหารจัดการ เพื่อที่จะทำให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย วิธีการเหล่านี้ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่การจะช่วยให้ ผู้เรียนได้มีกิจกรรม

ร่วมกันระหว่างการเรียนทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง สามารถจดจำเนื้อหาได้ดี และยังช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี (Sarah & Paul, 2013) นอกจากนี้ การเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือจากเพื่อนๆ และครู รวมทั้งได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ โดยเฉพาะทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการประสานสัมพันธ์ ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น รูปการการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สูงขึ้น เนื่องจากผู้เรียนจะเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการคิดมากขึ้นและเกิดการพัฒนาอย่างรอบด้าน (ทศนา แจมมณี, 2557)

2. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 2 โดยภาพรวมนิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา เพ็ชรเจริญรัตน์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาจิตวิทยาการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือพบว่าโดยภาพรวม นักศึกษามีผลความพึงพอใจโดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.20 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล ชาญชูพงศ์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) ของนักศึกษาระดับ ปวช.ปีที่3 แผนกคอมพิวเตอร์ รายวิชาการสร้างเว็บเพจ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน รู้สึกผ่อนคลายในการเรียนจากการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ทั้งนี้เพราะองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบไปด้วย การพึ่งพากันทางบวก (positive interdependence) คือจะต้องมีความตระหนักว่าสมาชิกกลุ่มทุกคนมีความสำคัญ และความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มต้องมีการพึ่งพาช่วยเหลือกัน เป็นปัจจัยส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์เกื้อหนุนกัน สมาชิกกลุ่มจะห่วงใย ใฝ่ใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือกัน และกันในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558) ส่งผลให้เกิดความสุขในการทำงาน ช่วยให้ผู้เรียนมีความสุขจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น และพัฒนาความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่าง ๆ ได้ (ทิสนา แจมมณี, 2557)

ข้อเสนอแนะการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนที่จะนำรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือไปทดลองใช้ ควรศึกษาวิธีการสอนให้เข้าใจทุกขั้นตอนจนเกิดความชำนาญ เพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
2. ผู้เรียนที่เรียนอ่อน ถ้าได้รับการสอนที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ได้ เนื่องจากผู้เรียนจะมีความมั่นใจจากการทำกิจกรรม ได้ร่วมคิดและแก้ปัญหา
3. ควรส่งเสริมความสามารถในการทำงานร่วมกัน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคมไปพร้อมกับการเรียนรู้ทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่นและรายวิชาอื่น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ควรมีการวัดความสามารถด้านอื่นของผู้เรียนเพิ่มขึ้นนอกจากวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ความรับผิดชอบ การคิดวิเคราะห์ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ สนับสนุนงบประมาณการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). 80 นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 6 ฉบับปรับปรุง). นนทบุรี : พี บาลานซ์ดีไซค์ แอนด์ปริ้นติ้ง.
- ณัฐพรหม อินทยศ. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา*. เพชรบูรณ์ : สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์.
- ทิสนา แจมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : เอส. พรินติ้ง ไทย แฟคตอรี.
- ปกรณ์ สุปินานนท์. (2551). *จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้กับสื่อ CAI*. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2557, จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=308071>.
- มงคล ชาญพงษ์. (2556). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) ของนักศึกษาระดับ ปวช.ปีที่3 แผนกคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ ในพระอุปถัมภ์ฯ*.
- มนตรี เข้มกลกร. (2551). *เกณฑ์ประสิทธิภาพในงานวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน: ความแตกต่าง 90/90 Standard และ E1/E2*. วารสารศึกษาศาสตร์. 19(1), 1-16.
- มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. คณะพยาบาลศาสตร์. (2557). *รายละเอียดรายวิชา 501342 การพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 2*. พิษณุโลก : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. คณะพยาบาลศาสตร์. (2555). มคอ.5 รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา 501342 การพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 2. พิษณุโลก : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. คณะพยาบาลศาสตร์. (2551). หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2551. พิษณุโลก : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2554). จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้:เอกสารการสอนชุดวิชา = Psychology and learning methodology. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วิบูลย์ลักษณ์ ปริยาวงศากุล. (2543). ประสิทธิภาพในการเรียนรู้และบทบาทในการพัฒนาการสอนพยาบาลศาสตร์ ในศตวรรษที่ 21. วารสารการศึกษาพยาบาล. 11(3), 31-33.
- วิภา เพ็ชรเจริญรัตน์. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาจิตวิทยาการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 1. รายงานวิจัย. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2553). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) : ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Jafari, Z. (2014). A comparison of conventional lecture and team-based learning methods in terms of student learning and teaching satisfaction. *Medical Journal Of The Islamic Republic Of Iran*,28(5), 1-8.
- Jones, J. (2007). Connected Learning in Co-Operative Education. *International Journal Of Teaching And Learning In Higher Education*,19(3), 263-273.
- Sarah C., L., & Paul T., H. (2013). Cooperative Learning through Team-Based Projects in the Biotechnology Industry. *Journal Of Microbiology & Biology Education*, 14(2), 221-229.
- Sobhani, Z., Ahmadi, F., Jalili, M., Nadihatmi, Z., Olang, O., Eslami, K., & Gatmiri, S. M. (2012). Comparison of Two Methods of Teaching hypertension in Under Graduate Medical Students: 'Planned lecture' Versus 'Cooperative learning'. *Nephro-Urology Monthly*,4(2), 478-481.